

งานกระดาษ

กระดาษ (Paper)

- กระดาษ (Paper)
- มาจากรากศัพท์ว่าปาปิรัส (Papyrus)
- เป็นกษณิคนึงที่ขึ้นได้คืบริเวณริมฝั่งและปากแม่น้ำไนล์ ซึ่งชาวอียิปต์โบราณนำส่วนเปลือกมาคลี่ต่อกัน ตากให้แห้ง จะมีลักษณะบางใส คล้ายกระดาษ
- วัตถุประสงค์หลักก็เพื่อใช้จารึกตัวอักษรฮีโรกลีฟฟิก (Hieroglyphic) ถือว่าแผ่นปาปิรัสมีกุณสมบัติที่เหมาะสมต่อการจารึกหรือบันทึก เพราะบาง เบา
- แต่แผ่นปาปิรัสก็ไม่ใช่กระดาษในความหมายที่เราใช้กันในปัจจุบันนี้

- นักประวัติศาสตร์กล่าวว่า จีน เป็นชาติแรกที่เกิดทำกระดาษที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกระดาษที่ใช้ในปัจจุบัน

- ไช่หลง (Ts'ai Lung) ข้าราชการในราชสำนักจีน ในรัชสมัยของพระเจ้าจักรพรรดิหวงตี้ (Ho ti) เป็นผู้คิดค้นการทำกระดาษขึ้นได้เป็นคนแรกใน ค.ศ.105
- วัตถุประสงค์สำหรับทำกระดาษในสมัยนั้นคงจะเป็นเส้นใยจากเปลือกไม้ ป่าน เศษผ้า และแหอวนเก่า ๆ
- ค.ศ. 610 ก็มีการนำวิธีการทำกระดาษออกไปเผยแพร่ทางตะวันออกคือ ญี่ปุ่น เกิดการพัฒนาคุณภาพกระดาษให้ดีขึ้นโดยพระสงฆ์ชาวพุทธ ด้วยการใช้เปลือกหม่อนเป็นวัตถุดิบ เพื่อใช้จารึกคำสอน

กระดาษจีนโบราณ

วัสดุทำกระดาษ

- ไผ่

Bark cloth Plant

Gampi Plant

Flax Plant

Banana Plant
ปอกกล้วย

Canabis Sativa

หรือ **Hemp**

หรือ กัญชง

Hemp Plant

Kenaf

หรือปอกระเจา

Mitsumata Plant

มิโนญี่ปูน

Lokta Laurel Family มีมากในเนปาล

Daphne papyracea

หรือ Lokta

เปลือก Lokta

เปลือก Lokta

Papyrus Reeds ป่าปืรัต

กระดาษจากเปลือกปาปิรัส

Broussonetia Papyrifera

หรือ เปลือกหม่อน

การทำกระดาษ

- หลักการทำกระดาษ คือ การทำเส้นใยเซลลูโลสให้เป็นแผ่น โดยการทำให้เซลลูโลสนั้นเล็กลง แล้วนำไปลงในอ่างน้ำสะอาดให้กระจายตัว
- ใช้ตะแกรงผ้าหรือตะแกรงลวดจึงด้วยกรอบไม้ให้ได้ขนาดตามที่ต้องการใช้งาน
- ซ้อนเส้นใยเซลลูโลสนั้นให้ติดและมีความหนาสม่ำเสมอ นำออกตากให้แห้ง ก็จะได้กระดาษตามที่ต้องการ

- เส้นใยเซลลูโลสซึ่งได้จากพืชเป็นองค์ประกอบหลักของกระดาษ
- วัตถุดิบในการทำกระดาษนั้นได้จากพืชหลายชนิด ที่รู้จักและนิยมใช้กันมากเช่น เปลือกต้นแฟลก (flax) เปลือกต้นป่าน (Hemp) เปลือกไม้ตระกูลไทรหรือกร่าง และมะเดื่อ (Fig) เปลือกไม้ตระกูลหม่อน (Mulberry) ซึ่งรวมทั้งเปลือกสาและเปลือกข่อยที่คนไทยคุ้นเคยด้วย
- นอกจากนี้ยังใช้ฟางข้าว และหญ้าอื่นๆ เป็นวัตถุดิบในการทำกระดาษด้วยมือ

การทำกระดาษ ที่เมืองซีอาน ส่วนซี จิน

กระดาษจากกิ่งหม่อน เกาหลี

กระดาษเปลือกข้าว
คอสตาริกา

การทำกระดาษในอินเดีย

ทูปเปลือก Lokta
เนปาล

กระดาษ เหน่ปาด

กระดาษเนปาล
ทำจากเปลือกก้น

L0kta

กระดาษ เนปาล

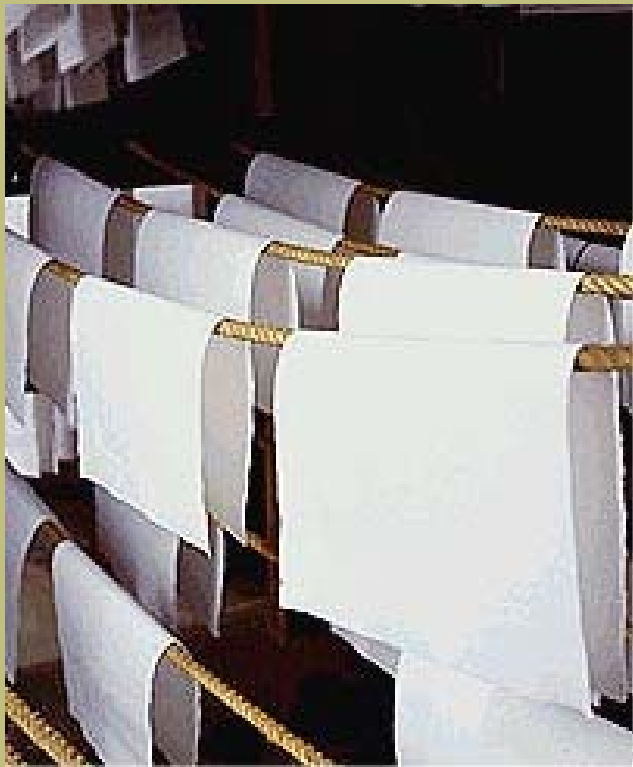
กระดาษ เนปาล

เนปาล

ญี่ปุ่น

เกาหลี

ไทย

- ส่วนการทำกระดาษของไทยไม่ปรากฏหลักฐานว่าเริ่มทำกันมาตั้งแต่เมื่อใด
- หนังสือเก่าที่สุด คือ ไตรภูมิพระร่วง ก็เป็นคัมภีร์โบราณ
- ในหอสมุดแห่งชาติ มีหนังสือที่เขียนลงบนกระดาษ ฉบับที่เก่าแก่ที่สุดคือ พงสาวดารฉบับหลวงประเสริฐ
- การทำกระดาษของไทยจะมีมาแต่เมื่อใดก็ตาม น่าจะใช้เปลือกข่อยและเปลือกสาเป็นวัตถุดิบกันโดยทั่วไป

- เดิมกระดาษข่อยของไทยใช้สำหรับบันทึก จึงเรียก **สมุดไทย** หรือ **สมุดข่อย** ภาคใต้เรียกหนังสือ **บุค** ส่วนภาคเหนือใช้กระดาษสาบันทึกจึงเรียก **ป้า๓๓**

ต้นข่อย

กิ่งและใบข่อย

ต้นปอสา
(Paper mulberry tree)

ใบปอตา รูปมน

ใบปอสา รูปหยัก

เปลือกปอสาแห้ง

เปลือกปอสาจากสปป.ลาว

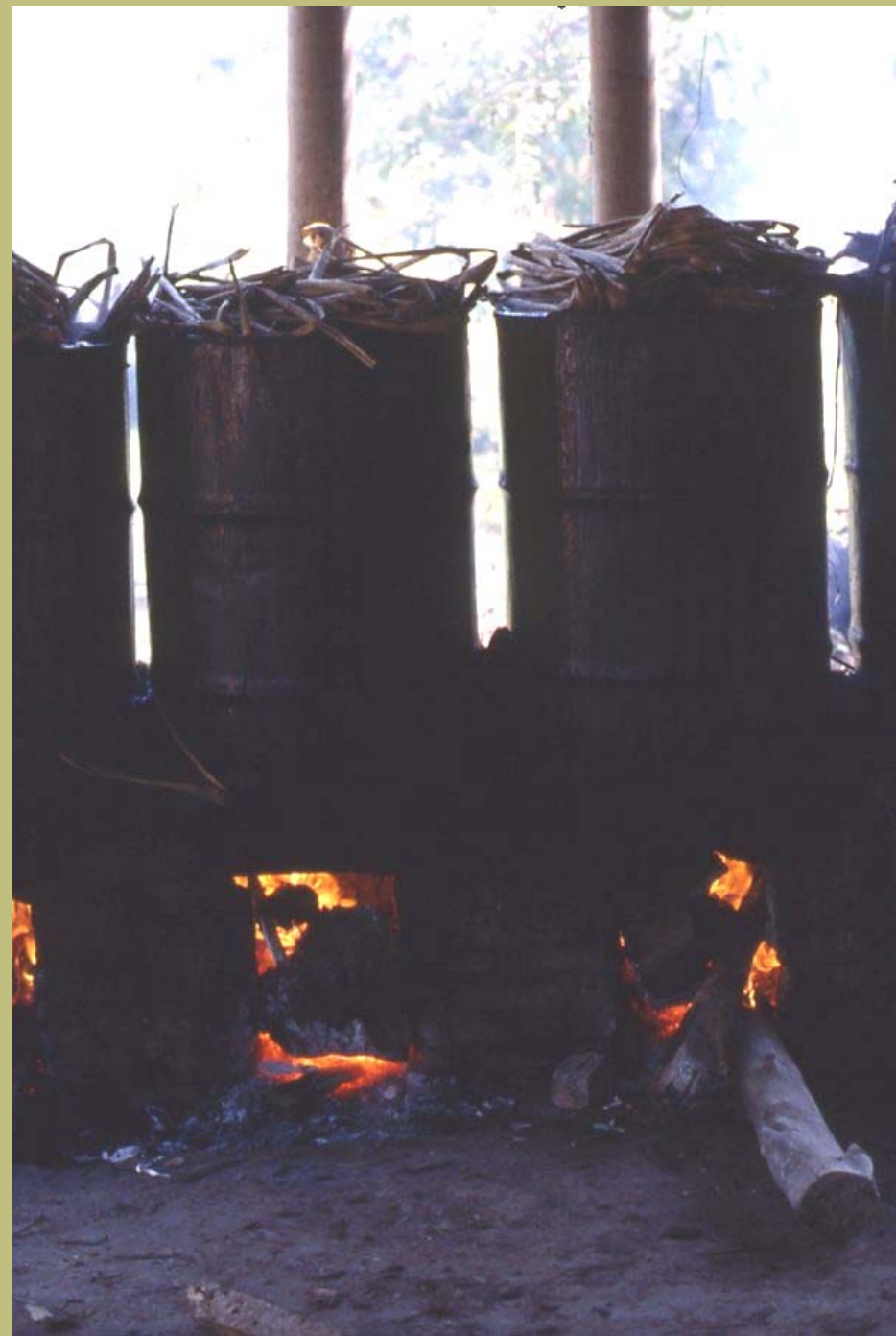
เปลือกปอสา ได้จากการแช่น้ำ

เสื่อกระดาษสา

วิธีการทำกระดาษสา

ต้มปอสา เชียงใหม่

ทาบปอสาด้วยก้อนไม้

การปั่นเยื่อสา
ด้วยไม้ไฟฟ้า

เชื้อสาคีโม่เตรียมไว้ก่อนนำไปช้อนเป็นแผ่น

เยื่อสาที่หมักก่อนนำไปซ็อนเป็นแผ่น

การทำกระดาษ

1. เทคนิคการช้อน

การทำกระดาษ เทคนิคการช้อน

นำออกตาก

ตากแดดให้แห้ง

กระดาดสาที่แห้งแล้ว

กระดาษส เทคโนโลยีการซ้อน

2.วิธีการแกะ

วิธีการแกะ

วิธีการแกะ

วิธีการแกะ

วิธีการแกะ

วิธีการแกะ

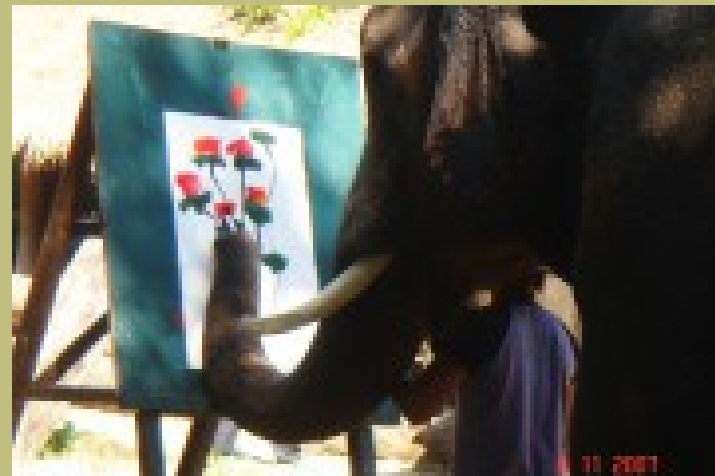
วิธีการแกะ

กระดาษมูลช้าง

ช่างเขียนภาพ

ภาพเขียน โดยช่าง

ผลิตภัณฑ์ ทำจากกระดาษมูลช้าง

กระดาษตะขบ

กระดาษกอกอิชูกะ (ตาทามิ)

โคมไฟกระดาษ

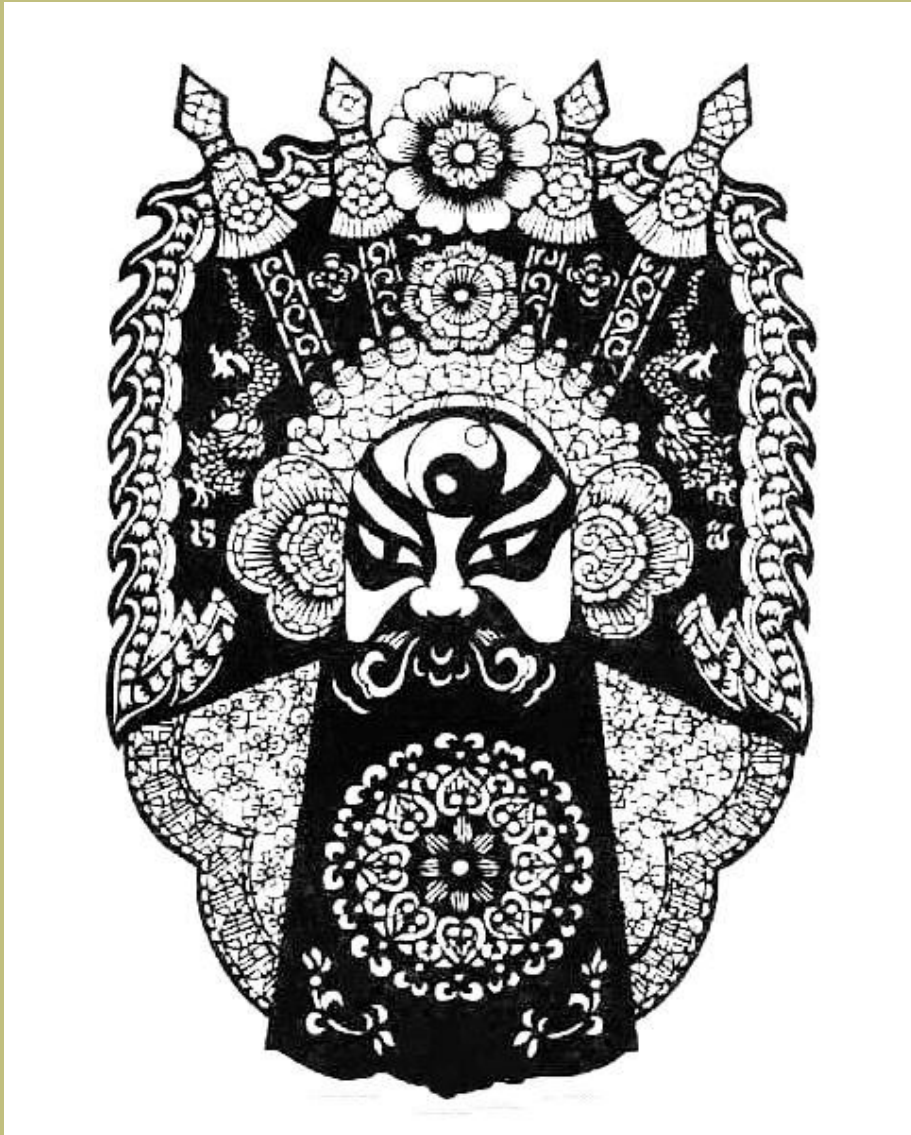
การตกแต่งงานกระดาษ

- การตัดกระดาษ (Paper Cutting)
- การทำเปเปอร์ มาเช (Paper Mache)

การตัดกระดาษ (Paper Cutting) จีน

การตัดกระดาษ จีน

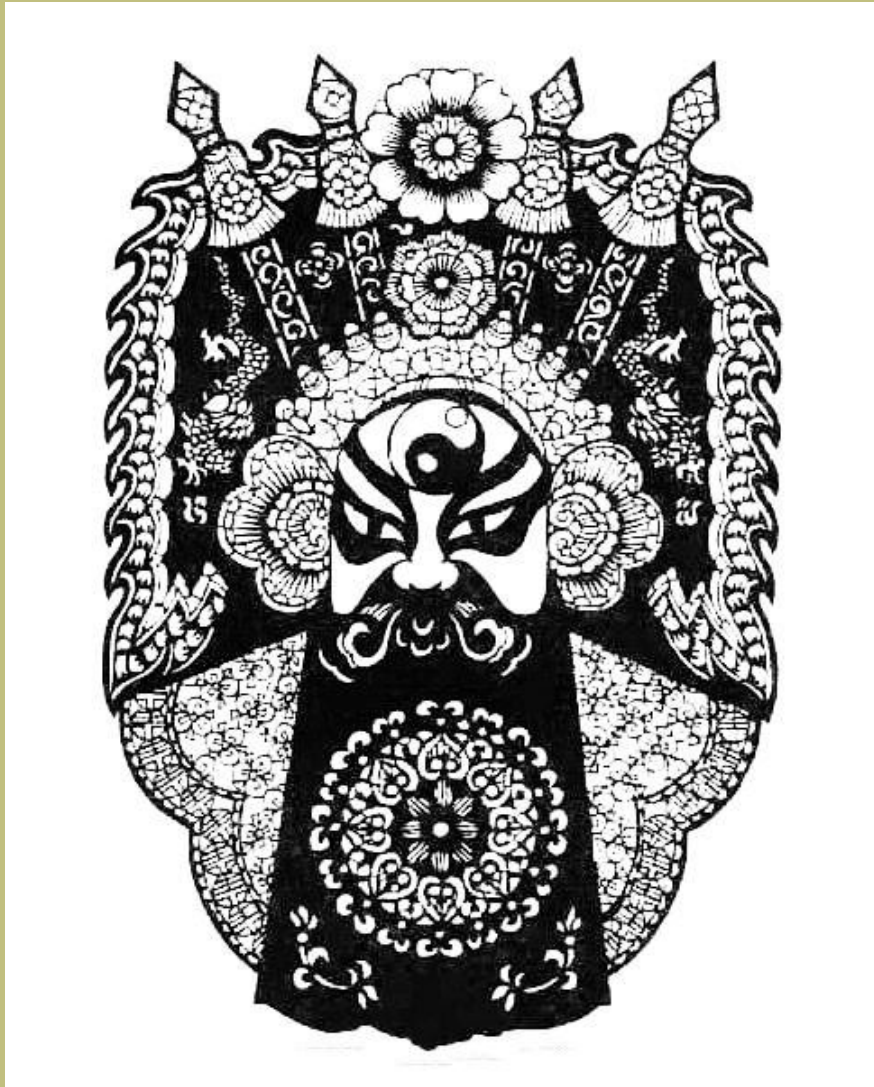

การตัดกระดาษ จีน

การตัดกระดาษ จีน

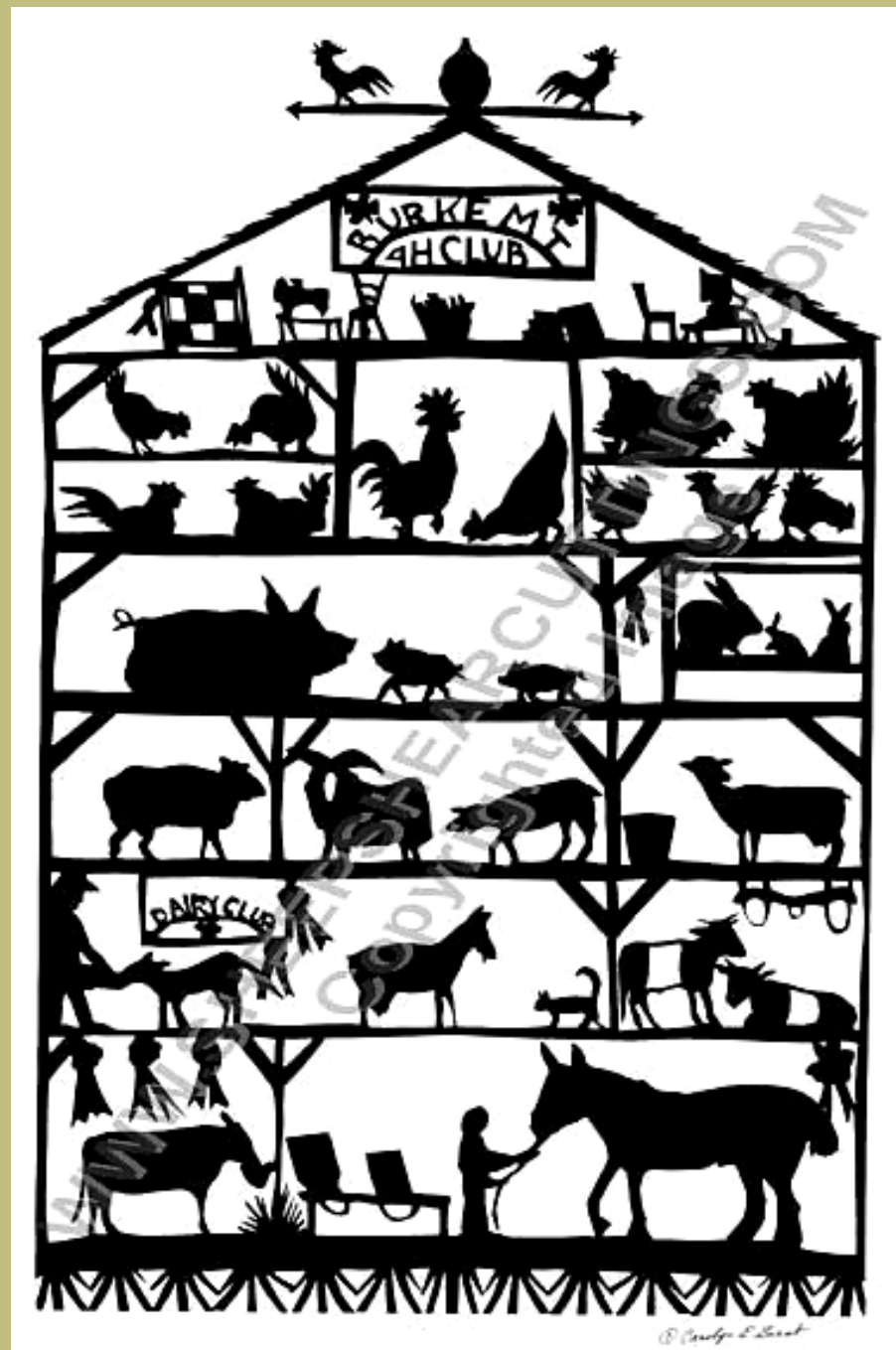

การตัดกระดาษ

จีน

ຍຸໂຣປ

การตัดกระดาษภาพเหมือน จีน

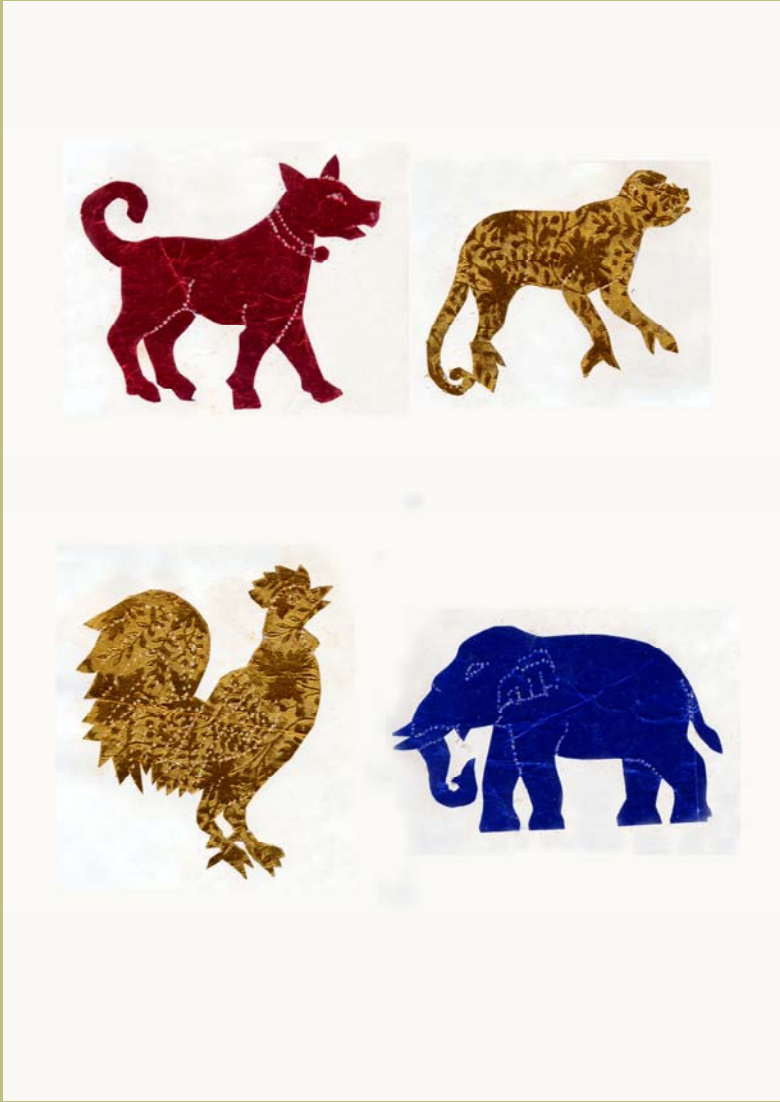

ไทย

การตัดกระดาษ

การแปรรูปกระดาษ

ร่ม จีน

ร่ม ลาว

พัดกระดาษญี่ปุ่น

พัด จีน

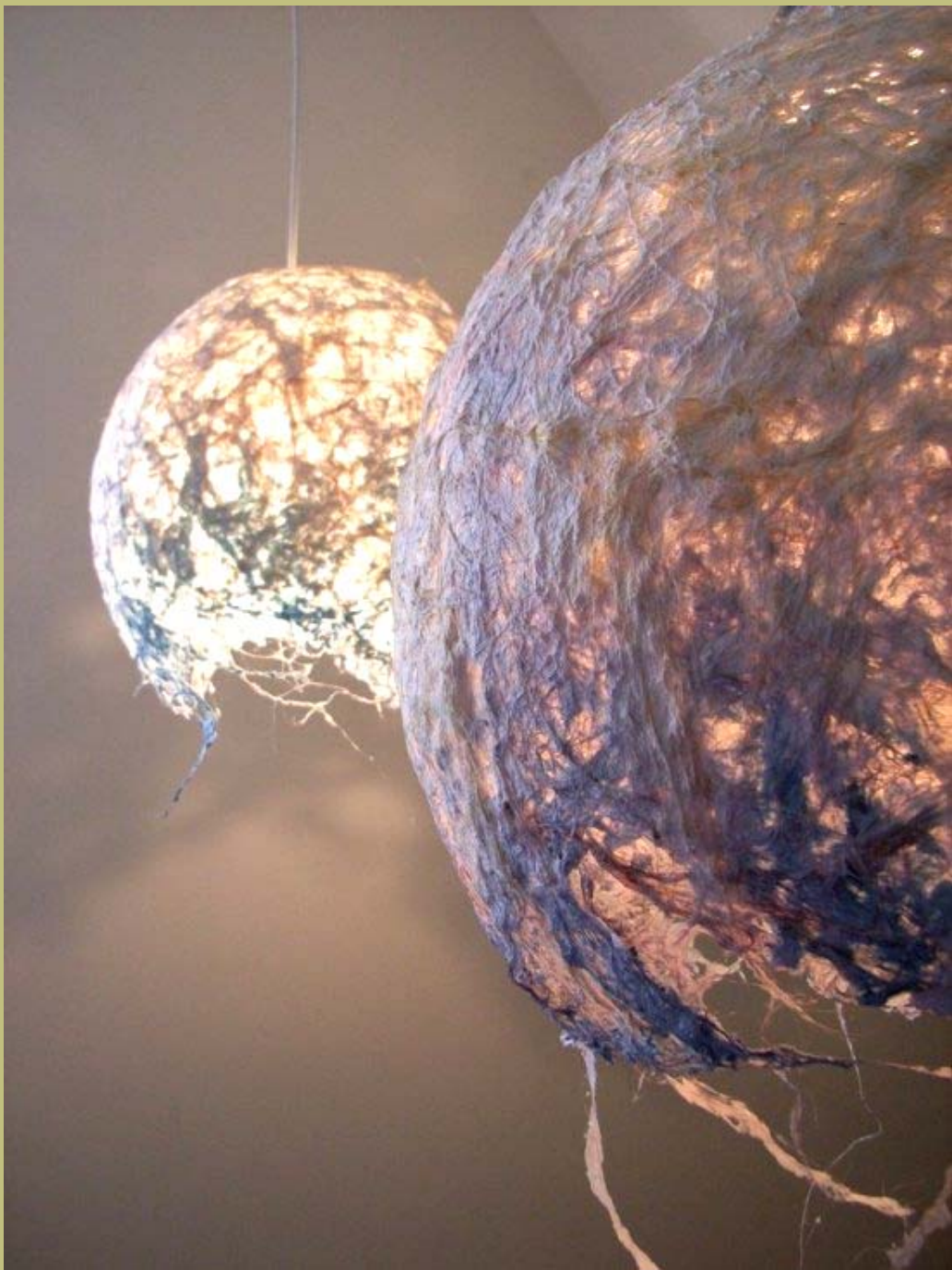
เนปาล
ทำจากกระดาษ Lokta

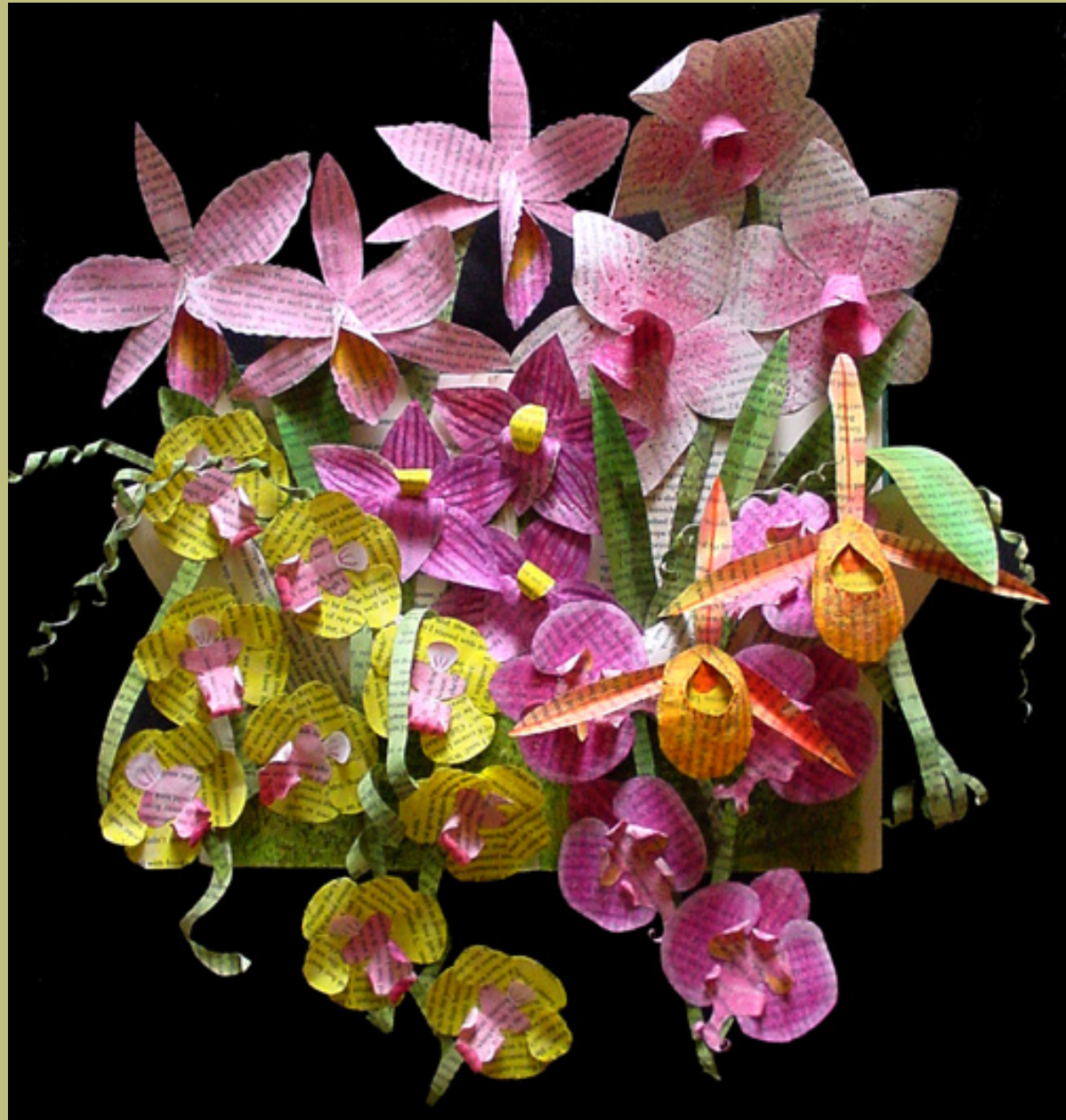

งานกระดาษสมัยใหม่

อเมริกา

ເມັດໜີໂກ

การทำเปเปอร์ มาเช (Paper Mache)

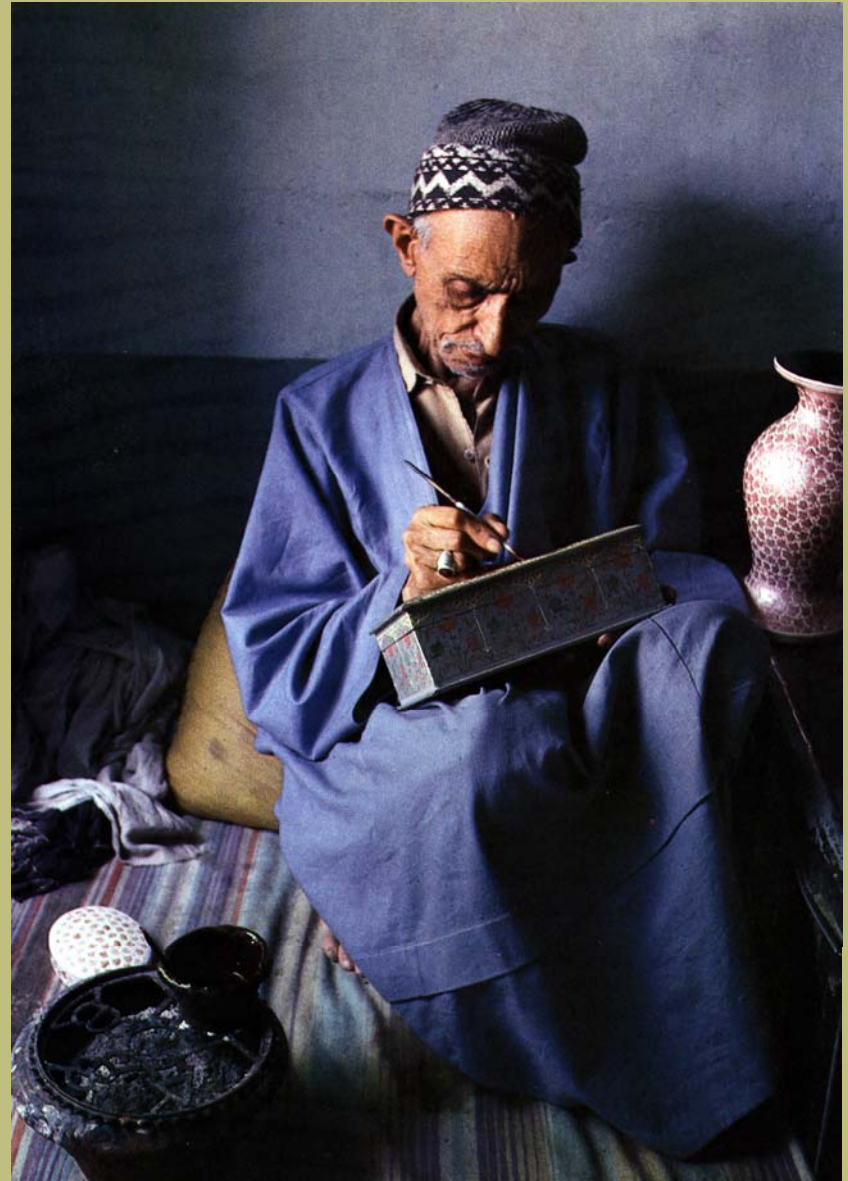
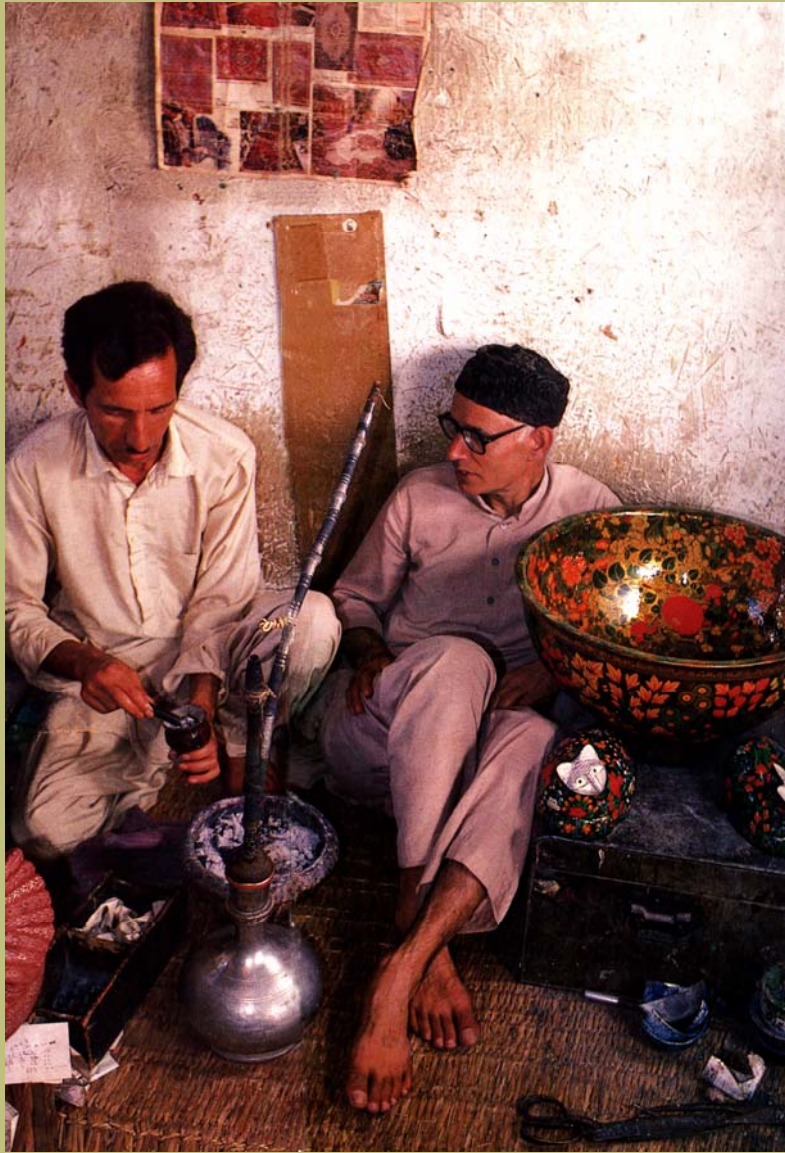
- เริ่มทำในแคว้นแควซเมียร์ ประเทศอินเดีย จุดประสงค์ของการทำขึ้นมาก็เพื่อบรรจุผ้าคลุมไหล่ออกจำหน่ายยังพื้นที่ไกล มีการนำออกมาเผยแพร่ครั้งแรกโดยชาวยุโรปที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่นั่น สร้างความชื่นชมให้กับผู้ที่ได้พบเห็นจากการที่ถูกนำมาจำหน่ายยังประเทศฝรั่งเศสเป็นอันมาก

อินเดีย

อินเดีย

Paper Mache

อินเตีย

อินเดีย

อินเดียน

กล่องกระดาษ อินเดีย

อินเดีย

ຍຸໂຣປ

Paper Mache ไทย

อื่นๆ

สมุดบันทึก ไทย

ไทย

กรอบรูปกระดาษสา ไทย

ถุงกระดาษสา ไทย

ดอกกุหลาบกระดาษสา ไทย

โคมไฟกระดาษสา ไทย

งานกระดาษภาคเหนือ

- ช่างที่ทำเกี่ยวกับงานกระดาษเรียกว่าช่างกระดาษ เป็นช่างประเภทหนึ่งในหมู่ช่างสลัก ทำหน้าที่ตอกฉลุกระดาษให้เป็นลวดลาย งานกระดาษที่พบทางภาคเหนือ

ตุ้งร่อยแปด

- ตัดกระดาษรูปชายธงด้วยสีต่างๆ ขนาดประมาณ 4-10 ซม. พันเข้ากับก้านไม้แล้วปักลงบนต้นไม้ที่ทำจากการนำฟางข้าวมามัดรวมกัน ใช้ในพิธีสืบชะตา สะเดาะเคราะห์ และบูชาเทพเจ้านพเคราะห์ทั้งเก้า
- ชื่อนำทาน
- ตุ้งร่อยแปด
- ตุ้งไต้หมู หรือตุ้งพญายอ

โคมล้านนา

- โคมที่นิยมใช้ในล้านนามีรูปแบบต่างๆ คือ
- 1. โคมหุกระต่าย หรือโคมดอกบัว
- 2. โคมฮังมดส้ม หรือโคมหุแมว
- 3. โคมเงี้ยว

โคมอังมดลัม หรือโคมหุแมว

โคมเงี้ยว

โคมเงี้ยว

โคมฉี่ปูน

โคมญี่ปุ่น

การใช้งานกระดาษในประเพณีและวิถีชีวิต

โคมลอย

